

KIRIM KONGO KANAMALI ATEŞİ ve SAĞLIK ÇALIŞANLARI

Sağlık çalışanları, Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) hastalığından en çok etkilenen meslek grupları içinde hayvancılıkla uğraşanlardan sonra ikinci sırada yer alırlar.

Endemik bölgelerde hastanede çalışan sağlık çalışanları, özellikle ağız, burun, dişeti, vajina ve enjeksiyon yerinden kanaması olan hastaların takibi sırasında ciddi risk altındadırlar. Sağlık çalışanlarına KKKA enfeksiyonu bulaşı ve ölümler, toplumdaki salgınlarla paralel olarak bildirilmektedir.

Bulgaristan'da 1953 ve 1965 yılları arasındaki salgından sonra %52 ölüm oranıyla 42 nozokomial olgu saptanmıştır. Bugüne kadar, Pakistan, Dubai, Irak, Güney Afrika, Arnavutluk, Moritanya,

İran ve Türkiye'den sağlık çalışanları arasında mesleki KKKA enfeksiyonu bildirilmiştir.

Enfekte kanamalı kalan sağlık çalışanlarının %8,7'sinde ve iğne yaranması olanların %33'ünde hastalık gelişmektedir. Perkütan yaranma en yüksek bulaştırıcılık oranına neden olur. Hastalığın bulaşmasında diğer önemli risk faktörleri, gastrointestinal kanamanın önlenmeye çalışılması ve tanısı konulmamış hastaların acil serviste ameliyata alınmasıdır.

Sağlık çalışanları için önerilen koruyucu önlemler; izolasyon, eldiven, uzun önlük, maske ve gözlük kullanma gibi bariyer

önlemleri mutlaka kullanılmalıdır. Basit bariyer önlemlerinin efektif olduğu bildirilmiştir. Türkiye'deki salgından sonra risk altında bulunan sağlık çalışanları serolojik olarak taranmış ve sağlık çalışanlarında enfeksiyon saptanmamıştır.

Ancak son yıllarda KKKA enfeksiyonu ile bulaş durumlarında hastalık tabloları gelişmeye başladı ve ölümler görüldü.

Hemşire Kübra Yazım ve Dr. Mustafa Bilgiç Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) hastalığına yakalanarak hayatını kaybetti.

Her iki sağlık emekçisi de Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi acil servisinde görev yapıyordu. Acil nöbeti sırasında kanama nedeniyle acil servise başvuran ve sonradan KKKA olduğu anlaşılan hastalarına müdahale ettiler.

Sağlık çalışanları enfeksiyon hastalıklarına topluma kıyasla çok daha fazla yakalandığı bilinir ve pekçok sağlık çalışanı, hastasından bulaşan enfeksiyonlar nedeniyle hastalanır ya da yaşamını kaybeder.

On yıldır ülkemizde 7000' i aşkın kişinin hastalanmasına ve 400'ü aşkın kişinin ölümüne neden olan KKKA virüsünün sağlık çalışanlarına da bulaşabildiği ve hastalığın ağır seyrettiği iyi bilinmektedir.

TTB "bugüne kadar 40'a yakın sağlık çalışanının bu hastalığa yakalandığını ve 10'a yakın sağlık çalışanının hayatını kaybettiğini" tahmin ediyor. Kesin rakamlar bilinmiyor çünkü Sağlık Bakanlığı KKKA ile ilgili verileri açıklamıyor ya da tam olarak bilmiyor. Doğrudan meslek hastalığı olarak tanımlanması ve Meslek Hastalıkları Listesi'nde yer alması gereken KKKA bugün herhangi bir hastalık gibi tedavi ediliyor. Sağlık emekçisi, malüiyet veya ölüm durumunda iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası haklarından mahrum bırakılıyor.

KKKA ile temas eden sağlık çalışanlarının nasıl korunması, nasıl takip ve tedavi edilmesi gerektiği Türk Tabipleri Birliği'nin konunun uzmanlarını bir araya getirerek 2010 yılında hazırladığı Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Bilimsel Değerlendirme Raporu'nda yer almaktadır (http://www.ttb.org.tr/kutuphane/kirim_kongo_rpr.pdf).●

Hemşire Kübra Yazım

Dr. Mustafa Bilgiç